

Wolvennieuws

- o **Bekijk de video's met handige voorbeelden uit de praktijk**
- o **De subsidie voor wolfwerende maatregelen is er voor u!**
- o **Landelijk Overleg Wolf in de startblokken**
- o **Antwoorden op veelgestelde vragen**
- o **Onduidelijkheden? Neem contact op met de hulplijn**

Verhelderende video's met veel voorbeelden uit de praktijk

In deze coronaperiode is het moeilijk om elkaar te treffen in het veld. Toch is het zaak om wolfwerende maatregelen niet te lang uit te stellen. De wolvencommissie maakte enkele video's waarin belangrijke aspecten van de bescherming tegen wolven aan bod komen. "Neem de wolf serieus: hij is er en hij gaat niet weg", zoals Saskia Duives in een van de video's zegt.

Saskia Duives is schapenhouder en vanuit LTO lid van de wolvencommissie Gelderland, Noord-Brabant en het Landelijk Overleg Wolf. Zij geeft een toelichting op de huidige stand van zaken in een compilatievideo, die ook getoond werd tijdens het online Kennisevent Het Schaaap & GD op 28 januari. Ze eindigt de video met een oproep om innovatieve ideeën te delen en om alle schade te melden, zodat we een goed beeld krijgen van het wolvenprobleem. ►

▶ [Bekijk de video – 12:13](#)

In de video zijn korte filmpjes verwerkt die diverse praktische aspecten van wolfwerende maatregelen laten zien. Die kunt u ook apart bekijken:

Aan welke eisen moet een wolfwerende afrastering voldoen?

Er zijn vijf soorten afrasteringen die u kunt gebruiken om de wolf tegen te houden. Aan welke voorwaarden moeten die voldoen? Hoe zit het met subsidies? Hoe begint u eraan? Deze video zet de richtlijnen en tips nog eens op een rijtje.

[▶ Bekijk de video – 2:29](#)

Hoeveel meer werk is het om een wolfwerend dan een gewoon raster te plaatsen?

De nieuwe rasters zijn arbeidsintensiever om neer te zetten en ze zijn zwaarder. De schaapsherders in deze video vertellen hoe zij proberen mee te denken over oplossingen.

[▶ Bekijk de video – 3:30](#)

Wat zijn de voor- en nadelen van een draadwindersysteem?

Een proefproject naar een autowinder draad-oprosysteem laat zien dat dit interessant is voor grote oppervlakten vanaf 5 hectare. Het ideale materiaal is er nog niet, maar de leveranciers zijn volop bezig met doorontwikkelingen en er is binnen de wolvenregeling subsidie beschikbaar.

[▶ Bekijk de video – 2:20](#)

Hoe kijkt een hobbyhouder naar de investering in wolfwerend materiaal?

Piet Filmer vertelt hoe hij zijn “snackbar gesloten houdt voor de wolf”. Hij voelde hoe de wolf dichterbij kwam en vond bij de proefopstelling in Epe-Heerde duidelijkheid over hoe hij het zelf wilde aanpakken.

[▶ Bekijk de video – 2:35](#)

De subsidie voor wolfwerende maatregelen is er voor jou!

Steeds meer dierhouders beseffen dat de wolf dichterbij komt. Het aantal meldingen neemt toe, niet alleen in Gelderland, maar ook in andere delen van het land. Intussen blijft het aantal subsidieaanvragen achter. Daarom hierbij nogmaals een oproep om werk te maken van een wolfwerende afrastering. Misschien herkent u zich in een van deze situaties?

► **“Ik ben nog aan het kijken welke afrastering geschikt is voor mijn situatie.”**

We zien dat schapenhouders de urgentie pas voelen als er dichtbij iets gebeurt, als ze bijvoorbeeld horen van een kennis of naburige dierhouder die de wolf over de vloer heeft gehad. Maar intussen zit de wolf niet stil, dus wacht niet te lang. De wolvencommissie hanteert het motto: voorkomen is beter dan vergoeden.

► **“Ik weet niet hoe ik het subsidietraject precies moet aanpakken.”**

De wolvencommissie probeert zo veel mogelijk te informeren: via de [website van de provincie](#), met instructieve [video's](#) en tijdens het online kennisevent dat plaatsvond op 28 januari. We werken ook aan de mogelijkheid om een persoonlijk advies op locatie te kunnen geven. De makkelijkste en snelste manier om gericht antwoord te krijgen op uw specifieke vragen is de speciale hulplijn die we in het leven geroepen hebben en die bereikbaar is via wolvencommissie@gelderland.nl.

► **“Subsidie aanvragen is ingewikkeld en tijdrovend.”**

Schapenhouders ondervonden afgelopen jaar soms problemen met het aanvragen van subsidie. De wolvencommissie heeft ervoor gekozen om de subsidie relatief snel te implementeren en herijkt tussentijds het proces. De subsidie is recent vereenvoudigd en het aanvraagformulier wordt verbeterd. Een subsidieaanvraag kan ingewikkeld lijken. Informatie completeren en invullen kost eerder veel tijd dan dat het ingewikkeld is.

Landelijk Overleg Wolf pakt vraagstukken voor alle wolvegebieden op

In november 2020 is de landelijke wolvencommissie gestart. Deze kwam er onder meer op verzoek van de dierhouders uit Gelderland en zal overleg plegen over vraagstukken die een nationale aanpak vragen.

De Gebiedscommissie Preventie Wolvenschade Gelderland werd in 2019 ingesteld voor het leefgebied van de wolf op de Veluwe en kwam op 12 mei 2020 met haar preventieplan. Maar intussen is er ook wolvenschade in andere provincies. Daarom is er nu een Landelijk Overleg Wolf opgericht, dat zich zal richten op de vraagstukken die voor alle wolvegebieden gelden.

Enkele voorbeelden daarvan zijn:

- Hoe gaan we om met de extra arbeid die het plaatsen van netten veroorzaakt? ([zie video](#))
- Wat doen we met de vervolgschade na een aanval door de wolf?
- Hoe zit het met de inrichting van corridors waarlangs de wolven Nederland binnenkomen?

Het is de bedoeling om te voorkomen dat de kennis rond de preventie van wolvenschade versplinterd raakt door de verspreiding over twaalf provincies. De provincies willen gezamenlijk optrekken en beleid ontwikkelen. Het Interprovinciaal wolvenplan was daarvan al een eerste tastbaar resultaat.

Het startoverleg heeft intussen plaatsgevonden in november 2020 en naar verwachting zal het LOW circa 3 tot 4 keer per jaar bijeenkomen. U zult er nog meer van horen!

Landelijk Overleg Wolf

Functie / Organisatie	Contactpersoon
Voorzitter	Pieter van Geel*
Secretaris	Désiré Karelse (BIJ12)
BIJ12	Angela van den Broek / Maarten Barckhof
De 12 Landschappen	Mark Zekhuis
Dierenbescherming	Femmie Smit
Federatie Particulier Grondbezit	Gert-Jan Bloemendal*
Interprovinciaal Overleg	Jeroen Ostendorf
Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging	Jeroen Vorstman
LTO Nederland	Saskia Duives - Cahuzak* / Heleen Prinsen
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	Karin Westra
Natuurmonumenten	Niels Gilissen
Staatsbosbeheer	Meta Rijks
Stichting Beheer Platform Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders	Gijsbert Six*
Vereniging Gescheperde Schaapskudden	Marjel Neefjes*
Vereniging Nederlandse Gemeenten	Hans van der Hoeve*
Wageningen Environmental Research	Hugh Jansman
Wolf-Fencing	Jeannet Hulshof
Zoogdierverseniging	Piet Bergers

*ook lid van wolvencommissie Gelderland

Antwoorden op veelgestelde vragen

? **Mag de onderste stroomdraad hoger dan 20 cm worden geplaatst?**

“De vereiste hoogte van 20 cm levert in de praktijk soms problemen op. In een natuurlijke omgeving is de grond niet altijd waterpas en overal gelijk, waardoor de onderste draad dan slechts op 10 cm zit. In een bosrijke omgeving blaast de wind de bladeren tegen het gaas, waardoor de onderste draad spanning verliest en het vrijhouden van de rasters kost erg veel tijd. Kan de onderste draad niet hoger, op bijvoorbeeld 30 cm?”

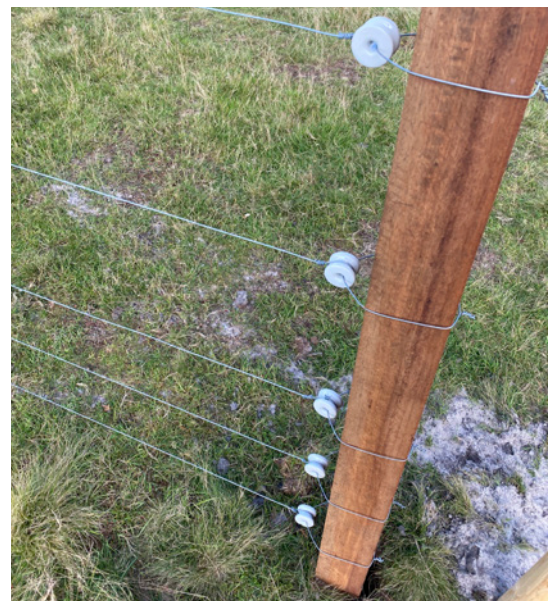
De wolvencommissie realiseert zich dat 20 cm op ruw terrein lastig kan zijn, maar gaat uit van het principe dat de wolf geen genade kent.

De onderste draad is essentieel omdat de wolf meestal probeert om onder de afrastering door te kruipen. Zeker een gevestigde wolf komt regelmatig een kijkje nemen hoe de afrastering erbij staat en kan door een onvolkomenheid in de verleiding komen een poging te wagen. Het klopt dat in Zweden een norm van 30 cm wordt aangehouden, maar er zijn beelden van een wolf die onder 35 cm doorgaat. Daarom heeft de commissie gekozen voor het robuuste Duitse advies van 20 cm. Het is gewoon te gevaarlijk om concessies te doen.

Soms is het nodig om de grond onder de afrastering uit te vlakken. Bij hoogteverschillen moeten extra paaltjes geplaatst worden om de stroomdraden goed te geleiden. De draadafstanden in de norm hebben een tolerantie van plus of min 5 cm. Dit betekent dat de afstand van de onderste draad tot de grond plaatselijk 25 cm mag zijn.

? **De wolf is in de buurt gesignaleerd, kom ik in aanmerking voor de subsidieregeling?**

De Provincie Gelderland houdt bij waar wolven zijn waargenomen. Als een wolf zes maanden in hetzelfde gebied verblijft, is er officieel sprake van vestiging. De provincie bepaalt vervolgens welk wolvenleefgebied daarbij hoort. Alleen veehouders die in het leefgebied van de wolf schapen of geiten houden, kunnen subsidie aanvragen. Naar verwachting gaat de provincie Gelderland dit voorjaar de eerste uitbreiding van het leefgebied vaststellen. Of dat ook voor uw gebied geldt, is nu nog niet aan te geven.

Onduidelijkheden? Neem contact op met de hulplijn

We vroegen de deelnemers aan de infosessies in Epe-Heerde wat zij vinden van de informatie die ze krijgen en waarom ze al dan niet subsidie hebben aangevraagd. Uit hun antwoorden blijkt dat er soms onduidelijkheden bestaan over zaken als de praktische uitvoering van de afrastering en de subsidieaanvraag. Het is jammer dat dierhouders daardoor wachten met de aanleg van wolfwerende voorzieningen, want snel ingrijpen is en blijft de boodschap.

Met al uw vragen kunt u terecht bij de hulplijn van de wolvencommissie. U mailt uw naam, telefoonnummer en vragen naar wolvencommissie@gelderland.nl en krijgt direct advies of een voorstel voor een tijdstip voor een belafsprak of een link om in te loggen voor een videovergadering.